

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Латинська мова

Назва дисципліни

Галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність – D8 Право

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Право

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, Код дисципліни – ОЗП.02

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (загальної підготовки)

Факультет – Міжнародних відносин і права

Кафедра – Іноземних мов

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	4	120	50	16		34		70			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Право» за спеціальністю D8 Право.

Програма складена В.М.Г. к. пед. н., доц. Ольга МАГДЮК

Схвалена на засіданні кафедри Іноземних мов

Протокол від 28 серпня 2025 р. № 1

Зав. кафедри іноземних мов К. Катерина ОЛЕКСАНДРЕНКО.

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова Вченої ради Ю.М. Юрій МУДРИК

Хмельницький 2025

2. Лист погодження

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри права	Факультет міжнародних відносин і права		Микола ВАВРИНЧУК
Гарант освітньо-професійної програми «Право»	Факультет міжнародних відносин і права		Ольга ОХМАН

3. Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Латинська мова» є важливою складовою загальної підготовки фахівців зі спеціальності «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Програма курсу орієнтована на забезпечення спеціалізованої теоретичної та практичної підготовки студентів для здійснення ними ефективного перекладу латинських текстів юридичного спрямування. Загальноосвітнє значення вивчення латинської мови для студентів даної спеціальності полягає в ознайомленні з античною культурою, міфологією, витоками сучасної західної цивілізації. Отже, підготувати фахівців, які володіють знаннями, уміннями та навичками письмового перекладу латинських текстів та здатні практично застосувати систему наукових знань та умінь для вирішення професійних завдань.

Пререквізити – вихідна.

Корреквізити – ОФП.04 Теорія держави і права, ОФП.05 Теорія держави і права (курсова робота), ОФП.06 Судові та правоохоронні органи України, ОФП.07 Конституційне право України, ОФП.08 Трудове право України, ОФП.09 Міжнародне публічне право і права людини, ОФП.10 Цивільне право України, ОФП.11 Цивільне право України (курсова робота), ОФП.12 Кримінальне право України, ОФП.13 Адміністративне право України, ОФП.14 Екологічне право України, ОФП.15 Господарське право України, ОФП.16 Господарське право України (курсова робота), ОФП.17 Кримінальне процесуальне право України, ОФП.18 Цивільне процесуальне право України, ОФП.19 Адміністративне процесуальне право України, ОФП.20 Господарське процесуальне право України, ОФП.21 Фінансове право України, ОФП.22 Міжнародне приватне право, ОФП.23 Право ЄС, ОФП.24 Навчальна практика I, ОФП.25 Навчальна практика II, ОФП.26 Виробнича практика.

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна сприяє розширенню і поглибленню:

компетентностей: (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності, (ЗК2) Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, (ЗК5) Здатність спілкуватися іноземною мовою, (ЗК7) Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, (ЗК14) Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

програмних результатів навчання: ПРН10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології. ПРН17 Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

Мета дисципліни. Розширити знання студентів в області лінгвістики і мовознавства, дати уявлення про взаємозв'язок латинської мови з українською та іншими індоєвропейськими мовами, познайомити з видатними особистостями античності, Середньовіччя та Відродження.

Предмет дисципліни. Оригінальні літературні зразки класичної й середньовічної латини, міжнародна латинська термінологія в галузі юридичних наук.

Завданням дисципліни. Підготувати студентів до читання зі словником адаптованих юридичних текстів латинською мовою та їх перекладати; сприяти розумінню та засвоєнню наукової термінології за спеціальністю; поглибити загальний лінгвістичний рівень латинської мови.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни повинен: уміти правильно *вживати* юридичну термінологію; *проводити граматичний аналіз* юридичних латинських текстів; *використовувати* правила перекладу латинських граматичних конструкцій; *оперувати* латинськими лексичними висловами; *володіти* понятійно-категоріальним апаратом латинської мови та способами перекладу латинських текстів.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:		
	Денна форма		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійну роботу студентів
<i>Перший семестр</i>			
Тема 1. Історичний контекст виникнення латинської мови. Алфавіт. Вимова голосних і приголосних. Дифтонги. Наголос в латинській мові, поділ на склади.	1	3	4
Тема 2. Іменник. Граматичні категорії іменника. I відміна іменників. Синтаксис простого речення.	1	2	4
Тема 3. Загальні відомості про дієслово. Основні форми дієслова. Дієвідміни. Дієслово теперішнього часу дійсного способу активного стану.	1	2	5
Тема 4. II відміна іменників. Особливості відмінювання іменників II відміни. Прикметник I, II та III відмін. Особливості вживання іменника та прикметника.	1	2	5
Тема 5. Ступені порівняння прикметника. Прислівник. Ступені порівняння прислівника.	1	2	4
Тема 6. Дієслово теперішнього часу дійсного способу пасивного стану. Наказовий спосіб теперішнього і майбутнього часів.	1	2	5
Тема 7. Займенник.	1	2	5
Тема 8. Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного стану.	1	2	4
Тема 9. Прийменник.	1	2	5
Тема 10. III відміна іменників.	1	2	5
Тема 11. Числівник.	1	2	5
Тема 12. Майбутній час (перший) дійсного способу активного і пасивного стану.	1	2	4
Тема 13. IV і V відміна іменників.	1	2	5
Тема 14. Відмінювання неправильного дієслова esse.	1	2	5
Тема 15. Минулий час доконаного виду дійсного способу активного стану (Perfectum indicatīvi actīvi). Давноминулий час доконаного виду дійсного способу активного стану (Plusquamperfectum indicatīvi actīvi). Майбутній час доконаного виду дійсного способу активного стану (Futurum II).	2	5	5
Разом за I семестр	16	34	70

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст лекційного курсу

№	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість
1	Тема 1. Історичний контекст виникнення латинської мови. Алфавіт. Вимова голосних і приголосних. Дифтонги. Наголос в латинській мові, поділ на склади.	1
2	Тема 2. Іменник. Граматичні категорії іменника. I відміна іменників. Синтаксис простого речення.	1
3	Тема 3. Загальні відомості про дієслово. Основні форми дієслова. Дієвідміни. Дієслово теперішнього часу дійсного способу активного стану.	1
4	Тема 4. II відміна іменників. Особливості відмінювання іменників II відміни. Прикметник I, II та III відмін. Особливості вживання іменника та прикметника.	1
5	Тема 5. Ступені порівняння прикметника. Прислівник. Ступені порівняння прислівника.	1
6	Тема 6. Дієслово теперішнього часу дійсного способу пасивного стану. Наказовий спосіб теперішнього і майбутнього часів.	1
7	Тема 7. Займенник.	1
8	Тема 8. Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного стану.	1
9	Тема 9. Прийменник.	1
10	Тема 10. III відміна іменників.	1
11	Тема 11. Числівник.	1
12	Тема 12. Майбутній час (перший) дійсного способу активного і пасивного стану.	1
13	Тема 13. IV і V відміна іменників.	1
14	Тема 14. Відмінювання неправильного дієслова <i>esse</i> .	1
15	Тема 15. Минулий час доконаного виду дійсного способу активного стану (<i>Perfectum indicatīvi actīvi</i>). Давноминулий час доконаного виду дійсного способу активного стану (<i>Plusquamperfectum indicatīvi actīvi</i>). Майбутній час доконаного виду дійсного способу активного стану (<i>Futurum II</i>).	2
Разом за I семестр		16

5.2. Зміст пратичних занять

Перелік практичних занять для студентів *денної* форми навчання

№ п/п	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Тема 1. Історичний контекст виникнення латинської мови. Алфавіт. Вимова голосних і приголосних. Дифтонги. Літ.: [1].	2
2	Наголос в латинській мові, поділ на склади. Читання текстів латинською мовою. Літ.: [1].	2
3	Тема 2. Іменник. Граматичні категорії іменника. I відміна іменників. Синтаксис простого речення. Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	2
4	Тема 3. Загальні відомості про дієслово. Основні форми дієслова. Дієвідміни. Дієслово теперішнього часу дійсного способу активного стану. Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	2
5	Тема 4. II відміна іменників. Особливості відмінювання іменників II	2

	відміни. Прикметник I, II та III відмін. Особливості вживання іменника та прикметника. Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	
6	Тема 5. Ступені порівняння прикметника. Прислівник. Ступені порівняння прислівника. Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	2
7	Тема 6. Дієслово теперішнього часу дійсного способу пасивного стану. Наказовий спосіб теперішнього і майбутнього часів. Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	2
8	Тема 7. Займенник. Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	2
9	Тема 8. Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного стану. Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	2
10	Тема 9. Прийменник. Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	2
11	Тема 10. III відміна іменників. Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	2
12	Тема 11. Числівник. Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	2
13	Тема 12. Майбутній час (перший) дійсного способу активного і пасивного стану. Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	2
14	Тема 13. IV і V відміна іменників. Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	2
15	Тема 14. Відмінювання неправильного дієслова esse. Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	2
16	Тема 15. Минулий час доконаного виду дійсного способу активного стану (Perfectum indicatīvi actīvi). Давноминулий час доконаного виду дійсного способу активного стану (Plusquamperfectum indicatīvi actīvi). Майбутній час доконаного виду дійсного способу активного стану (Futurum II). Виконання вправ. Читання та переклад текстів. Вивчення виразів. Літ.: [1].	2
17	Повторення пройденого матеріалу.	2
Разом за I семестр		34

5.3. Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань із написання рефератів, вивчення латинських крилатих виразів, переклад латинських текстів, тощо. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

№ з/п	Зміст	Кількість годин
1	Тема 1. Історичний контекст виникнення латинської мови. Алфавіт. Вимова голосних і приголосних. Дифтонги. Наголос в латинській мові, поділ на склади. Опрацювання теоретичного матеріалу. Підготовка до практичних	2

	занять.	
	Самостійне опрацювання вправ на читання.	2
2	Тема 2. Іменник. Граматичні категорії іменника. І відміна іменників. Синтаксис простого речення. Опрацювання теоретичного матеріалу про відмінювання іменників І відміни. Підготовка до практичного заняття.	2
	Виконання граматичних вправ. Вивчення напам'ять крилатих висловів.	2
3	Тема 3. Загальні відомості про дієслово. Основні форми дієслова. Дієвідміни. Дієслово теперішнього часу дійсного способу активного стану. Ознайомлення з системою відмінювання дієслів. Аналіз дієслів за формами і основами. Виконання граматичних вправ.	3
	Самостійне опрацювання тексту. Вивчення напам'ять крилатих висловів. Підготовка до усного опитування.	2
4	Тема 4. II відміна іменників. Особливості відмінювання іменників II відміни. Прикметник I, II та III відмін. Особливості вживання іменника та прикметника. Опрацювання теоретичного матеріалу. Відмінювання іменників II відміни. Виконання граматичних вправ.	3
	Самостійне опрацювання лексичного мінімуму та переклад тексту. Вивчення напам'ять крилатих висловів. Підготовка до усного опитування.	2
5	Тема 5 Ступені порівняння прикметника. Прислівник. Ступені порівняння прислівника. Опрацювання теоретичного матеріалу. Самостійний переклад тексту.	2
	Виконання граматичних вправ. Вивчення напам'ять крилатих висловів.	2
6	Тема 6. Теперішній час дійсного способу пасивного стану. Інфінітив теперішнього часу пасивного стану. Відмінювання дієслів теперішнього часу пасивного стану. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Виконання граматичних вправ.	3
	Виконання граматичних вправ. Вивчення напам'ять крилатих висловів. Підготовка до усного опитування	2
7	Тема 7 Займенник Вправи на займенник. Підготовка до практичного заняття.	3
	Самостійне опрацювання тексту. Ознайомлення та вивчення напам'ять крилатих виразів.	2
8	Тема 8. Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного стану. Опрацювання теоретичного матеріалу про відмінювання дієслів у майбутньому часі. Виконання граматичних вправ.	2
	Вивчення напам'ять крилатих висловів. Підготовка до перекладу	2

	тексту.	
9	Тема 9. Прийменник. Опрацювання теоретичного матеріалу. Самостійний переклад тексту.	3
	Виконання граматичних вправ. Вивчення напам'ять крилатих висловів.	2
10	Тема 10. III відміна іменників. Опрацювання теоретичного матеріалу. Самостійний переклад тексту.	3
	Виконання граматичних вправ. Вивчення напам'ять крилатих висловів.	2
11	Тема 11. Числівник. Опрацювання теоретичного матеріалу. Самостійний переклад тексту.	3
	Виконання граматичних вправ. Вивчення напам'ять крилатих висловів.	2
12	Тема 12. Майбутній час (перший) дійсного способу активного і пасивного стану. Опрацювання теоретичного матеріалу. Самостійний переклад тексту.	2
	Виконання граматичних вправ. Вивчення напам'ять крилатих висловів.	2
13	Тема 13. IV і V відміна іменників Опрацювання теоретичного матеріалу. Самостійний переклад тексту.	3
	Виконання граматичних вправ. Вивчення напам'ять крилатих висловів.	2
14	Тема 14. Відмінювання неправильного дієслова esse. Опрацювання теоретичного матеріалу. Самостійний переклад тексту.	3
	Виконання граматичних вправ. Вивчення напам'ять крилатих висловів.	2
15	Тема 15. Минулий час доконаного виду дійсного способу активного стану (Perfectum indicatīvi actīvi). Давноминулий час доконаного виду дійсного способу активного стану (Plusquamperfectum indicatīvi actīvi). Майбутній час доконаного виду дійсного способу активного стану (Futurum II). Опрацювання теоретичного матеріалу. Самостійний переклад тексту.	3
	Виконання граматичних вправ. Вивчення напам'ять крилатих висловів.	2
Разом за I семестр		70

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми.

Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

5.3. Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи студентів

1. Які періоди виділяють в історії Древнього Риму?
2. У якому році засновано місто Рим?
3. Яка найдавніша пам'ятка римського законодавства?
4. Яких ви знаєте римських юристів та їхні твори?
5. Який внесок Цицерона у римське законодавство?
6. Які є періоди розвитку латинської мови?
7. До якої групи мов належить латинська?
8. Для яких мов латина стала основою?
9. Скільки літер у латинському алфавіті?
10. На який склад ставиться наголос у латинських словах?
11. Від чого залежить читання літери C?
12. Від чого залежить довгота / короткість складу?
13. Яка словникова форма іменника?
14. Які граматичні ознаки має латинський іменник?
15. Які відмінки є у латинській мові?
16. Скільки відмін іменників є у латинській мові? Як визначається відміна?
17. Які граматичні ознаки має латинський прикметник? Як визначається основа прикметника?
18. Як утворюються ступені порівняння прикметників?
19. Які типи займенників є у латинській мові?
20. Які граматичні ознаки має латинське дієслово?
21. Як визначаються основи дієслова?
22. Яка словникова форма дієслова?
23. Як визначаються дієвідміни?
24. Скільки та які часи є у латинській мові?
25. Як утворюються часи системи інфекта?
26. Які ви знаєте українські слова, які походять від латинських?
27. Які є словотворчі моделі у термінології, що походять з латинської мови?
28. Яке значення латинської мови?
29. Якою була роль латинської мови в епоху Відродження?
30. Якою була роль латинської мови в середні віки?
31. Латинська мова та Україна.
32. Який вплив справила латинська мова на слов'янські народи?
33. Яка роль латинської мови у міжнародній науковій та правничій термінології?

6. Технології навчання та методи

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів і технологій: комунікативний метод (лекції, тематичні бесіди, дискусії), наочний (демонстрація відеоматеріалів), практичний (переклад текстів латинською мовою, виконання тренувальних вправ та практичних робіт для реалізації здобутих знань, умінь та навичок під час розв'язання конкретних комунікативних завдань); граматикоперекладний метод (для перекладу фахових текстів); інтерактивні технології навчання.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- презентація індивідуальних завдань;
- виконання домашніх завдань;
- вивчення крилатих виразів юридичної деонтології.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який не набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати реферат або доповідь за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються.

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із встановлених Робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця навчальної роботи може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше

60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) рекомендується використовувати наведені нижче узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно(високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре(середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно(достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно(недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 3 бали, максимальний – 5 балів).

**Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання
результатів навчання здобувачів**

Практичні заняття										Самостійна робота										ІДЗ		Семестровий контроль	
Перший семестр																							
Теми практичних занять №:										Крилаті вирази, терміни										Реферат		Залік	
T1*	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T1	T3	T5	T7	T9	T11	T12	T13	T15	T1-15				
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)																							
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	За рейтингом		
30-50										27-45										3-5		60-100**	

Примітки: Т – тема навчальної дисципліни; ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведених нижче таблиці.

10. Питання для самоконтролю здобутих знань

1. Правила читання латинських букв і буквосполучень.
2. Правила наголосу.
3. Граматичні категорії іменника.
4. Визначення практичної основи іменника. Правила запису іменника в словнику.
5. Іменники та прикметники I відміни.
6. Іменники та прикметники II відміни.
7. Узгодження прикметників з іменниками II відміни.
8. Іменники III відміни. Приголосна, голосна та мішана групи.
9. Прикметники III відміни.
10. Узгодження прикметників з іменниками всіх відмін.
11. Ступені порівняння прикметників.
12. Розряди займенників.
13. Особливості відмінювання займенників.
14. Числівник. Утворення і відмінювання кількісних числівників.
15. Утворення і відмінювання порядкових числівників.
16. Узгодження числівників з іменниками.
17. Граматичні категорії дієслова. Основні форми дієслова.
18. Інфінітив у латинській мові.
19. Дієвідміни. Основа інфекта.
20. Особові закінчення активного стану часів системи інфекта.
21. Особові закінчення пасивного стану часів системи інфекта.
22. Praesens Indicativi activi.
23. Praesens Indicativi passivi.
24. Imperfectum indicativi activi
25. Imperfectum indicativi passivi.
26. Futurum I indicativi activi.
27. Futurum I indicativi passivi.
28. Наказовий спосіб теперішнього часу.
29. Наказовий спосіб майбутнього часу.
30. Часи системи інфекта дієслова esse “бути”.
31. Дієслова, похідні від esse.
32. Система часів доконаного виду дієслова. Основа перфекта.
33. Perfectum indicativi activi.
34. Plusquamperfectum et Futurum II indicativi activi.
35. Відмінювання дієслова esse в часах системи перфекта.
36. Дієприкметники теперішнього часу.
37. Дієприкметники минулого часу.
38. Дієприкметники майбутнього часу.
39. Пасивна форма часів системи перфекта.
40. Описова дієвідміна активного стану.
41. Герундив.

11. Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Латинська мова» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання: Курс з дисципліни для дистанційної форми навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=4651>.

12. Рекомендована література

Основна

1. Магдюк О.В. *Lingua Latina* = Латинська мова. Методичні рекомендації з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 081 «Право», 014.05 «Середня освіта» (Біологія та здоров'я людини) / О. В. Магдюк. Хмельницький : ХНУ, 2023. 90 с. (укр., лат.).
2. Савенкова О.О. Латинська мова / О.О. Савенкова. Ліра-К, 2020. 212 с.
3. Світлична Є.І., Толок І. О. Латинська мова / Є.І Світлична, І.О.Толока. Центр учбової літератури, 2021. 440 с.
4. Шаманова Н.Є. Латинська мова / Н.Є. Шаманова. НУК, 2021. 144 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. Режим доступу : http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php
2. Репозитарій ХНУ. Режим доступу : <https://library.khmnu.edu.ua/#>